

דבר חריף – מקורות

מקור איסור חריף

תלמוד בבלי מסכת חולין דף קיא עמוד ב-קייב עמוד א
הלכתא: דגים שעלו בקערה - מותר לאוכלן בכותח, צנון שחתכו בסכין שחתך בה בשר - אסור לאוכלו בכותח, וה"מ צנון-דאגב חורפיה בלע, אבל קישות - גריר לבי פסקיה ואכיל, קילחי דליפתא - שרי, דסילקא - אסירי, ואי פתך בהו דליפתא - שפיר דמי.

רואים מהגמ' שדבר חריף הוא חריג, ומוציא טעם בשרי מהסכין, במצב שדבר רגיל לא היה מצליח להוציא. אבל יש הרבה נקודות שאינן ברורות מהגמ'. האם מדובר שהסכין נקי או מלוכלך? האם הסכין הוא בן יומו לשימוש בשרי או לא?
יש מחלוקת הפוסקים, מובא בפתחי תשובה ובפרי מגדים, אם דבר חריף אסור דאורייתא או רק מדרבנן, עיין בהרחבות. נראה מהרשב"א, שיש דברים שנחשבים כ"דבר חריף" שבאמת אינם חריפים, אלא שיש להם כח להמשיך טעם, עיין בהרחבות.

רש"י מסכת חולין דף קייב עמוד א
קישות – מתוקה היא ואינו נבלע בתוכה אלא השמנונית צף ועומד על מקום החתך הלכך גריר לבי פסקיה למקום חתך גורר מעט בסכין ואכיל אף בכותח הלכך דגים שעלו בקערה מותר לאוכלן בכותח כדאמר דאין נותן טעם הבא מן הממש אלא נותן טעם הבא מנותן טעם דסתם קערה מקנחין אותה משומן הקרוש עליה משום מיאוס 1) אבל לסכין פעמים שהשמנונית קרוש עליו ואינו ניכר וכשחותך בצנון הוי נותן טעם הבא מן הממש 2) ועוד דמשום חורפיה בלע טפי מדגים הרותחים ואגב דוחקא דסכינא פליט סכינא ובלע צנון.

רש"י מביא שני נימוקים למה אסור לאכול צנון שחתך עם סכין בשרי, עם כותח.
1. כי יש ממשות של שומן בשרי עליו, וחרפות הצנון גורם להבלעת השומן בתוך הצנון.
2. אפילו בלי ממשות של שומן, החרפות מצליחה להוציא את הבשר הבלוע, וע"י דוחק הסכין, הטעם נבלע בצנון.

יוצא מהסוגיא, שבכדי שדבר חריף יוציא טעם מהסכין, צריך שני דברים – 1. שיהיה לחץ של הסכין (ובהמשך נראה שלפי הרמ"א ביטול גם יפליט), ולא די שיונח בקערה בשרית וכדו'. 2. שיהיה חריף. דבר רגיל, אפילו אם יש דוחק הסכין, לא יפליט את הטעם הבלוע בסכין. וכן כתבו הפוסקים:

ט"ז סי' צו ס"ק ג:

ני"ל בתמכא שקורין קרייין שנמלל תוך קערה חולבת נקיייה שמותר לאכול אותו הקרייין עם בשר כי אין כאן דוחקא דסכינא ולא שמנונית.

ש"ד סי' צ"ו ס"ק

ודאי בשאר דברים שאינם חריפים דין סכין כשאר כלים שאם אינו בן יומו והוא נקי מותר כדמשמע מכל הפוסקים ראשונים ואחרונים:

לפי האפשרות השנייה ברש"י, מה יהיה הדין אם הסכין לא היה בן יומו?

משנה מסכת ע"ז דף לה:

מתני'. ואלו דברים של עובדי כוכבים אסורין ואין איסורן איסור הנאה: חלב שחלבו עובד כוכבים ואין ישראל רואהו, והפת והשמן שלהן. רבי ובית דינו התיירו השמן. והשלקות, וכבשין שדרכן לתת לתוכן יין וחומץ, וטרית טרופה, וציר שאין בה דגה כלבית שוטטת בו, והחילק, וקורט של חלתית, ומלח שלקונדית - הרי אלו אסורין ואין איסורן איסור הנאה.

שם לט.:

והקורט של חלתית. מ"ט? משום דמפסקי ליה בסכינא; אע"ג דאמר מר: נותן טעם לפגם מותר, אגב חורפיה דחלתיתא - מחליא ליה שמנוניתא, והוה ליה כנותן טעם לשבח ואסור.

רואים שחילתית אוסרת אפילו אם אינה בת יומה, מה אם שאר דברים חריפים?

רא"ש מסכת ע"ז פרק ב סימן לח

שאלתי את רבינו מאיר על צנון שנחתך בסכין של עובד כוכבים שאין בן יומו וזה לשון תשובתו ועל הצנון שנחתך בסכין של עובד כוכבים שאין בן יומו. לא ידענא אם יש לדמותו לקורט של חלתית דאסרי ליה בפ"ב דעבודת כוכבים ואפי' בסכין שאין בן יומו אגב חורפיה מחליא ליה ומה שאסר בספר התרומה אפי' צנון וכרישין ובצלים. ודימה אותו לקורט של חלתית. שמעתי גדולים שחולקין עליו ואומרים דלא דמי לקורט של חלתית דהוא חריף ביותר ואין בעולם חריף כמותו והוא בלזור"י. ומדלא נקט אלא הוא אלמא מידי אחרינא לא. דאי לא תימא הכי אלא אפי' כרישין ובצלים לנקטינהו וכ"ש קורט של חלתית. והא דאמר בפרק כל הבשר (דף קיא ב) צנון שחתכו בסכין שחתך בה בשר אסור לאוכלו בכותח. ופרש"י בחד לישנא אפילו בסכין שקנחו היטב משמנונית שעליו. ה"מ בן יומו דחשיב כנותן טעם ראשון ולא כנ"ט בר נ"ט אבל כשאין בן יומו ולאסרו כקורט של חלתית לא. ולבי נוטה אחר דבריהם. ואע"פ שאני מורה כספר התרומה לאסור אין לי למחות ביד הנוהגין היתר.

הרא"ש מביא מח' – האם רק חלתית אוסרת כשהסכין אינו בן יומו, (וזו דעת ה"גדולים" שמביא המהר"ם מרוטנברג, וכן דעתו נוטה), או שכל דבר חריף אוסר אפילו כשהסכין אינו בן יומו (וזו דעת ספר התרומה).

שלחן ערוך יורה דעה סימן צו סעיף א:

צנון או סילקא שחתכם בסכין של בשר בבן יומו, או שאינו מקונח, אסור לאכלם בחלב עד שיטול ממקום החתך כדי נטילת מקום, שהוא כעובי אצבע, או שיטעמנו ולא יהא בו טעם בשר, שאז מותר בהדחה. ויש אומרים דהוא הדין לאינו בן יומו והוא מקונח.

הש"ע מביא דעת המהר"ם מרוטנברג בסתם, ודעת בעל התרומה כיש אומרים. הש"ך ס"ק ו פוסק שהעיקר כמו הבעל התרומה (עיין הרחבות). וכן, הרמ"א בסימן צ"ה סעיף ב, פסק שאם בישל דבר חריף, הדבר החריף יכול להוציא את הטעם הבלוע בסיר, אפילו אם הסיר לא היה בן יומו, כמו דעת ספר התרומה לענין דוחקא דסכינא:

רמ"א סימן צה: ב:

וכל זה כשהמאכל אינו דבר חריף, אבל אם היה דבר חריף, כגון שבשלו דברים חריפים בכלי של בשר, אפילו אינו בן יומו, או שדכו תבלין במדוך של בשר, אם אכלו בחלב, אסור אפילו בדיעבד עד דאיכא ס' נגד הבשר הבלוע בהם

הש"ע הביא שני פרטים חשובים נוספים – 1. כמה עמוק בצנון הטעם נבלע? או לחילופין – כמה מהצנון צריך להסיר כדי להתיר אותו? 2. האם ניתן לטעום את הצנון ולומר שאין בו טעם?

רשב"א תורת הבית הארוך בית ד שער א

וראיתי לראב"ד ז"ל שכתב דבקליפה לא סגי ליה דאם [דף ד עמוד ב] כן לימא הכין בהדיא כדאמר לקמן גבי בר גוזלא דנפל לכדא דכמכא אבל צלי קליפה בעי אלא שמע מינה מדקאמר אסור סתם אסור גדול קאמר דהיינו כדי נטילת מקום. ומכל מקום בנטילת מקום סגי ליה. ולולי שאמרה הרב ז"ל הייתי אומר דאסור לגמרי קאמר דמתוך חריפותו הרבה הוא מושך ומפעפע בכלו וכמו שפירש רש"י ז"ל דטפי הוא בולע מדגים

מרותחים שעלו בקערה ועד דאיכא קפילא כולו אסור. ואלו היתה לו תקנה בנטילת מקום הוה ליה למימר בהדיא כדקאמר גבי קישות ואבטיח. ותדע לך דדברים החריפין טפי בלעי מדאסרו קורט של חלתית משום דמחתכי ליה בסכינא דארמאי ולגמרי אסרי ליה ולא שרו ליה בנטילת מקום

הרשב"א נוטה לומר שדבר חריף אסור בכולו, אבל הראב"ד סובר שאסור רק כדי נטילה, וכן נפסק בשלחן ערוך. אבל הרמ"א פוסק כמו הרשב"א, לכתחילה:

הגה: וי"א שאם חתך צנון בסכין של איסור, כולו אסור (רשב"א ור"ן וכן משמע בארוך כלל ל"ה). וכן אם חתכו בסכין של בשר, אסור כולו בחלב. וכן נוהגין לכתחלה, אבל בדיעבד אין לאסור רק כדי נטילה.

מה הדיעבד שאפילו הרמ"א יסכים שיאסור רק בכדי נטילה?

ש"ד ס"ק י:

בדיעבד שנתבשל בין בסכין של בשר בין בסכין של עובד כוכבים אי"צ לשער רק כדי נטילה

➤ **טעימה**

תלמוד בבלי מסכת חולין דף קיא עמוד ב

קערה שמלח בה בשר - אסור לאכול בה רותח, וצנון שחתכו בסכין - מותר לאכול בכותח. מאי טעמא? אמר אביי: האי - היתרא בלע, והאי - איסורא בלע: אי"ל רבא: כי בלע היתרא מאי הוי! סוף סוף, האי היתרא דאתי לידי איסורא הוא, דאיסורא קאכיל! אלא אמר רבא: האי - אפשר למטעמיה, והאי - לא אפשר למטעמיה.

בגמ' משמע שאם טעם הצנון, ולא טעם של בשר, מותר לאכול בכותח, וכן פסק הרא"ש, רשב"א

וש"ע. האם מותר לסמוך על טעימה לכתחילה?

ט"ז סימן צ"ו סעיף קטן ב:

או שיטעמנו כו'. - כתוב בת"ח כלל ס"א דאין אנו בקיאין עכשיו בטעימה זו:

ש"ד שם ס"ק ה:

מיהו הוכחתי בספרי מן הש"ס דלכתחלה אסור לאכול בכותח ע"י טעימה

באיזה אופן אפשר לבטל דבר חריף שבלוע מטעם בשר (או חלב)?

ספר התרומה מפתח הסימנים הלכות איסור והיתר סימן ס

דין כרישין ובצלים שרוצה לתתן בקדירה של בשר וחתכם בסכין חולבת או אפכא דלא סגי להו בהדחה לפי שראשי הכרישים והבצלים חריפין והווי כמו צנון שחתכו בסכין ואם נתן אותנו בקדירה מותר דאין צריך רק ששים של טעם הסכין הבלוע בירק שהוא דבר מועט

שולחן ערוך יורה דעה הלכות בשר בחלב סימן צו: א

ואם לא נטל מהם כדי נטילת מקום וגם לא טעמם ובשלם בחלב, צריך ששים כנגד מה שנגע מהסכין בהם. והי"ה לחתכם בסכין של עובד כוכבים.

ט"ז שם ס"ק ד:

כנגד מה שנגע מהסכין. - ולפי שאינו יודע בבירור באיזה מקום נגע דמילתא דלא רמיא עליה דאינש לא מידכר ע"כ צריך סי' נגד כל הלהב דסכין חוץ מהקתא וכ"כ רש"ל

ש"ד שם ס"ק ז:

צריך ששים נגד מה שנגע בסכין - והוא דלא סגי בששים נגד הנטילה משום דאינו יודע כמה היה לו ליטול אי"נ מיירי כשהמקום שנגע בסכין הוא פחות מכדי נטילה:

הש"ך מסביר שעקרונית אפשר לבטל אם יש ששים נגד ה"כדי נטילה", אלא שכאן מדובר שאינו שייך

לבטל כנגד הכדי נטילה בגלל שאינו יודע, או בגלל שהמקום שנגע הסכין הוא פחות מכדי נטילה

חילוקים בין ביטול דבר חריף שנחתך עם סכין בשרי לדבר חריף שנחתך עם סכין של עכו"ם

ט"ז שם ס"ק ה:

מה שנגע מהסכין כו'. - ואע"י דבבשר בחלב לכ"ע אמרינן חתיכה עצמה נ"י היינו בחתיכה אסורה כגון חלב שנפל על הבשר אבל הכא כולו היתר הוא קודם הבישול ונראה לי פשוט דאם יש ס' א"צ להסיר הבצלים כיון שלא היה שם איסור עליהם וממילא כשהבצלים הם בתוך הקדירה נעשו כשאר מילי שהם בקדירה... אבל נחתכו הבצלים בסכין של איסור נעשו נבילה ואף אם יש ס' צריך להסיר הבצלים והוה כמו חלב שכתב רמ"א ס' צ"ח סעיף ד' צריך שיתן שם מים צוננים כו'

אם הדבר החריף בלוע רק מטעם בשר או חלב, ויש ששים כנגד הסכין או כנגד הכדי נטילה, אין צריך להסירם, כיון שלא היה עליהם שם איסור מעולם.

סמ"ג לאוין קמ:

כתב רבינו ברוך (סה"ת ס"י ס) שיכול להיות שנדמה אותם לקורט של חלתית שנפסק בסכין של גוים דאגב חורפא מחליא ליה והוי לשבח (ע"ז לט, א), אמנם אף לפי דבריו בד"א שחתכו בו הבצלים דק דק כדרך שעושיין לקדירה אבל לא חתכו כ"א מצד אחד אף על פי שאין די בגריד לבי פסקיה מ"מ יחתוך מקומו בעומק ודין

רמ"א שם:

הגה: ואם חתכן דק דק, צריך לשער נגד כל הצנון

הרמ"א פוסק, על פי הסמ"ג, שאם חתך הדבר חריף דק דק, אז הכל אסור, אבל אם רק חתכו באמצא, אפשר להתירו על ידי נטילת מקום. הט"ז וש"ך הסבירו שדברי הרמ"א נכונים רק לענין אם נחתך בסכין של איסור, ולא בסכין של בשר או חלב:

ט"ז שם ס"ק ו (מתייחס לדברי השי"ע שגם אם חתך בסכין של איסור די בנטילת מקום):

לדין דק"י"ל בכל האיסורין אמרינן חתיכה עצמה נ"י בעינן כאן ס' נגד כל מקום הנטילה בצנן (ואינו מספיק לשער כנגד מקום נגיעת הסכין) והיינו אם חתך הצנן במקום אחד לחוד אבל אם חתכו דק דק נאסר כל הצנן וע"כ צריך ס' נגד כולו ובזה אין חילוק בין בשר בחלב ובין סכין של איסור דבשניהם אם חתך במקום אחד די בכדי נטילה ואם חתכו דק דק נאסר כולו אלא לענין בישול שמבשלים אח"כ יש חילוק דבשל חלב לבשר צריך ששים נגד הנגיעה בסכין דהיינו הלהב כמ"ש לעיל בין שחתכו במקום אחד בין שחתכו דק דק אבל בסכין של איסור וחתך דק דק צריך ס' נגד כל הצנן ובחתך במקום אחד צריך ס' נגד מקום הנטילה לפי שכל מה שנאסר חשיב כנבילה... מ"ש רמ"א בסמוך ואם חתכן דק דק צריך לשער ס' נגד כל הצנן דזה פשוט דקאי אסכין של עובד כוכבים דסמך ליה דאילו בשל בשר לחלב הא סגי בס' נגד מקום הסכין לדברי הכל

ש"ד ס"ק ט:

צריך לשער ששים נגד כל הצנן - דכל חתיכה וחתיכה נאסרה כדי נטילה מיהו היינו דוקא כשהצנן קטן מהסכין או שאין הסכין לפנינו שנוכל לשער בו אבל כשהסכין קטן מהצנן והוא לפנינו פשיטא דאין צריך ששים אלא כנגד הסכין מיהו בסכין של עובד כוכבים או של איסור לדין דק"י"ל חני"י בכל האיסורים א"כ כל חתיכה וחתיכה נ"י כדי נטילה...

הש"ך מסכים בעיקרון עם הט"ז, שדברי הרמ"א נכונים לענין סכין של איסור שאומרים בו חנ"י, אלא שמסביר שגם אפשר להבין שדיבר לענין סכין של בשר, כגון שהוא יותר גדול מהצנן או שאינו לפנינו. הט"ז וש"ך דחו דברי הלבוש, שאם חתך בסכין של איסור, הצנן נאסר אפ' אם חתכו פעם אחת, ועיין הרחבות.

פסקי הרמ"א:

ספר איסור והיתר הארוך שער לח: יא.

וכן צנון שנחתך (הגה"ה) בסכין של אי"י רק למעלה בירק שלו שהוא רק קצת חריף אם נשאר בירק על הצנון רק עובי אצבע או אפילו ברוחב קש חיטין זורק הירק והצנון מותר עצמו:
רמ"א:

וכל זה אם חתך הצנון עצמו, אבל אם חתך הירק שעל הצנון, אין לחוש.

הגהות ספר איסור והיתר הארוך שער לח: יא.

לפעמים מביאים הכנענים לשוק צנונות שנראות חתוכות אף למעלה מן הזנבות ואומר' שחותכין אותם בברזלים שחופרין אותן ומוציאין אותם בהם מן הקרקע שנראה שכל החתוכים שהם לצד הזנב אפי' אם אינם בדקות הזנב אלא אף למעלה ממנו הרבה עד השליש ומחצה בצנון ואפי' ב' צדדין עד מחצה תלין בברזל שחופרין בו מק"י מריאה שמנקבה במשמוש ידא דטבחא כש"כ הכא שבודאי דרכם לחופרם בהא בכוונה אבל למעלה מזה וכל שכן שעל הצנון ודאי אסור

רמ"א:

ואם יש ספק אם נחתך בסכין של איסור, אזלין לקולא (שם), לכן קונים הצנונות שיש בהן חתוכין לצד זנבותיהן, כי תלין שנעשה במרא וחצינא (שם בהג"ה ומהרא"י בהגהת ש"ד). ובמקום שאין נמצא לקנות רק החתוכים בסכין, נוהגין לקנות ולהתיר ע"י נטילת מקום.

ט"ז ס"ק ט:

נוהגין לקנותו כו'. (1 – כיון דאין נמצא אחר הוה לכתחלה כדיעבד להתיר בנטילת מקום ולסמוך על דעת החולקים על הרשב"א לעיל וכתב 2) מהרא"י הטעם דמקילים בזה כי הרבה הוכחות כתב מהר"ם דלא מיקרי דבר חריף רק קורט של חלתית על כן יש להקל בשאר דברים חריפים במקום שיש קצת סברא להקל:

עיין ש"ך ס"ק יב מובא בהרחבות, שיש להקל כאן רק אם לא מדובר בצנון או חילתית אלא שאר דבר חריף, או אפילו צנון, אלא שידוע שהסכין לא היה בן יומו.

סעיף ג

ספר התרומה הלכות איסור והיתר סימן נג

מלח שבלוע מבשר או תבלין שדכו במדוכה של בשר ונתנו המלח בתבשיל מחלב או אפכא מלח הבלוע מחלב או דכו במדוכה של חלב ונתנוהו בתבשיל בשר דליכא למשרי שמא משום דהוי נ"ט בר נ"ט דהא תבלין חזק וחריף והוי מדודך כמו בית שאור וגם פלפלין חריפים הוי כמו צנון שחתכו בסכין דלא שרינן מחמת נ"ט בר נ"ט ואסור משום טעם ממש הנבלע שם

ש"ע סעיף ג:

תבלין שנדוכו במדוכה של בשר בן יומו, אסור לאכלם בחלב. ו"א אפילו אינו בן יומו.
הש"ע פסק כדברי התרומה, ע"פ שיטת המהר"ם מרוטנברג, שדבר חריף אסור רק בכלי בן יומו, והרמ"א הביא שיש מחמירים אפ' אם אינו בן יומו. אבל, לכאורה קשה, למה הש"ע בעצמו לא הביא דעת המחמירים, הרי הוא הביא דעתם בסעיף א? כן מקשה הש"ך:

ש"ך ס"ק י"ט:

...קשה על המחבר למה כי בסתם בן יומו הא להי"א שבסעיף א' אפילו אינו ב"י אסור וכ"כ המחבר לקמן סי' ק"ג ס"ו...

הגהות רבי עקיבא איגר:

י"ל דהכא סמכין בצירוף הפוסקים (עיין הרחבות שהב"י דייק כך מהתרומה ורשב"א) דרק בצנון דוחקא וחריף מפליט אבל לא בשאר דברים חריפים מש"ה בסעיף א' לא הכריע דבצנון אסור והכא בתבלין הכריע להקל בצירוף דלא פלט ובלע כלל ולקמן (סי' ק"ג) דמיירי בבישול דודאי בלע אסור ודו"ק:

➤ **שאלות מעשיות בבלנדר:**

חכמת אדם שער איסור והיתר כלל מט:

מדוכה שדכין בה זנגביל ושום וכיוצא בו מדברים החריפים שחתכו אותם בסכין של בשר הרי נעשה המדוכה של בשר דעל ידי דוחקא וחורפא בלע ואסור לדוך בו דברים חריפים לאכלם בחלב כיון דלא שייך נותן טעם בר נותן טעם בחריף ובדיעבד צריך עיון

איזה מאכלים מוגדרים כחריפים?

מהגמרות רואים שחילתית, צנון, וסלק הוו דברים חריפים, ומה הספר התרומה הנ"ל רואים שתבלינים הוו

דבר חריף, מה עוד?

תוס' חולין קיב:

אגב חורפיה בלע - יש לזהר שלא לחתוך **שומין כרישין ובצלים** בסכין חולבת משום דחריפי טובא...

ב"י סימן צ"ו:

וכתב בהגהות שערי דורא (סי' סא ס"ק ה) בשם מהר"א"י העולם נהגו איסור בתמכא שקורין קריין

אורחות חיים הלכות איסורי מאכלות אות ס

לפי דרכנו למדנו מזה שאם חתך בסכין של גוים שסתמו מלוכלך משמונית של נבלות וטרפות שלהן דבר שיש לו חריפות כגון חציר ובצלים ושומים או **פירות חמוצים** כגון תפוחים וכיוצא בהן שאי אפשר לישראל לטועמו הילכך צריך שיטול מקום החתך

ט"ז ס"ק ט: בת"ח כלל ס"א כתב בשם או"ח דתפוחים חמוצים לא מיקרי דבר חריף ונראה דבמקום הפסד יש לסמוך על זה

ש"ע צ"ו ב:

אם חתך בו שומין ובצלים וכרישין (רמ"א: ותמכא שקורין קריין) וכיוצא בהם מדברים החריפים ופירות חמוצים (אורחות חיים) ודגים מלוחים, דינם שוה לחתך בו צנון (שבולי לקט).

ש"ך ס"ק י"ט: דגים מלוחים:

המחבר מיירי כשהם מלוחים ביותר דאז אגב חורפיה דמלח ודוחקא דסכינא בלעי טפי אבל משום מעט מלח לא חשיבי חריף כדלעיל סי' צ"ה ס"ב בהג"ה

➤ **בצל:**

פתחי תשובה יורה דעה סימן צו ג:

ובצלים - בכתבי הרב הגדול מהר"ר דניאל זצ"ל כתב נראה דהני בצלים כשהם קטנים אינם חריפים כ"כ ואם חתכם בסכין שאינו בן יומו יש להקל במקום הפסד ע"כ:

פתחי תשובה יורה דעה סימן צו ד:

הורו חכמי פראג בכיוצא בזה במאכל של בצלים עם בשר שטמנו על שבת בקדרה של חלב שאב"י והתירו המאכל של בצלים הנ"ל משום דדרך העולם לבשל אותם הבצלים מע"ש קודם הטמנה להמתיקן וא"כ בטל חורפייהו ... ועיין בתשובת א"י פנים מאירות ח"א סוף סי' ס"ד נראה דפשיטא ליה דכל דבר חריף שנתבשל פקע חורפיה ע"ש ועיין בספר באר יעקב בסימן ק"ג סוף תשובת הרב מהר"ר יוסף חולק עליו שהרי נראה בחוש שתבלין חריפין אפילו אחר הבישול וכן תמכא ולכן אם הוחמו דברים חריפים אחר שנתבשלו בקדרה של איסור אינו ב"י אסורים אם לא שידענו בבירור שבטל חורפייהו כגון בצלים אבל מסתמא אין להקל והבאר יעקב שם כתב דאף מן הסתם היכא דאיכא קצת צדדים להיתרא יש להקל ולהתיר מכח ס"ס דילמא הלכה דדוקא קורט של חלתית ודלמא כבר בטל החריפות ע"ש:

➤ **זיתים:**

משנה ברורה סימן תמז:פט

בסכין חדשה - אבל אם הסכין שחתכו בו הזיתים [וה"ה צנון ובצל] הוא ישן אפילו הוא נקי ואינו בן יומו מבליעת חמץ [ואפילו הוא קודם פסח] אסור כיון שהוא דבר חריף

➤ **ויסקי:**

משנה ברורה סימן תמב:כה

אכן במקומות שמבשלין המע"ד בכל השנה ביורות שמבשלין בו יין שרף דהוי דבר חריף וחזק ונותנין טעם לשבח במע"ד כידוע לא מהני מה שאינו בן יומו

➤ **סוגים שונים של צנון:**

ערוך השולחן יורה דעה הלכות בשר בחלב סימן צו:יג

... ודע דצנון אנו רגילין לפרשו מה שקורין רעטא"ך בלשוננו [ובילדותי שמעתי מאחד הגדולים שגאון אחד הקיל ברעטי"ך שקליפתו לבנה ואמר שאותו שקליפתו שחור הוא חריף ביותר והחוש מעיד כך ואמר שהרעטי"ך הגדילים בא"י ובבבל כולם קליפתן שחורה ומרים הרבה ואפשר לסמוך ע"ז במקום הפסד]:

➤ **מרקחת של גוים:**

דרכי משה צו:ב:

ובמרדכי ריש פרק כיצד מברכין (סי' קטז) כדברי הטור לקמן סימן קכ"ב דטעם שאנו אוכלין זנגביל מרוקח משום שיש להם כלים מיוחדים לכך או מטעם שסתם כלים של גוים אינם בני יומן ובודאי לא נחתך בסכין של גוי אלא נתלש

רמ"א צו:ד:

הגה: ומכל מקום מותר לאכול מרקחות חריפים של עו"ג כגון זנגביל וכיוצא בו, דיש להם כלים מיוחדים לכך או תולשין אותן

ש"ך ס"ק י"ז:

משמע דאי ידעינן בודאי שנחתך בסכין של עובד כוכבים אפי' אינו ב"י אסור ... נראה דאין להחמיר כ"כ בזנגביל כיון דאפילו בצנון הרבה פוסקים מתירין באינו ב"י וכן בס' אפי רברבי דף ס"ב ע"ב מתיר ע"י קליפה באינו ב"י אלא דמחלק שם וכתב דהיינו דוקא בזנגביל"א יבישתא אבל באו"ה שם מבואר דביבישתא פשיטא דשרי וכל דבר חריף יבש מותר בהדחה

אבל עיין שם בדרכי משה שדבר חריף יבש דינו כדבר יבש רטוב.